Oküler Yüzeyde Oestrus Ovis Larvası

Erhan ÖZYOL*, Pelin ÖZYOL*, Funda SANKUR, Göksu ALAÇAMLI***

ÖZET

Eksternal oftalmomiyazis, Oestrus ovis'in sıklıkla kırsal bölgelerde çiftçi ve çobanlarda oluşturduğu bir enfestasyondur. Tanı için biyomikroskopik muayenede hareketli larvaların görülmesi yol göstericidir. Konjonktiva yerleşimli bu larvalar birinci evre Oestrius ovis formundan ileri gidemez ve kendiliğinden ölürler. Larvaların ölmesi ile gözdeki iritasyon gerilemez, bu nedenle larvaların konjonktivadan temizlenmesi önemlidir. Bu çalışmada eksternal oftalmomiyazis ile başvuran 2 farklı olgu sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Oftalmomiyazis, Oestrus ovis, Konjonktivit*

Oestrus Ovis Larva on Ocular Surface

ABSTRACT

External ophthalmomyiasis is an infestation formed by Oestrus ovis often in farmers and shepherds in rural areas. The presence of motile larvae in biomicroscopic examination is guidance for diagnosis. These larvae in conjunctiva do not progress from first stage Oestrius ovis larva form and die spontanoeously. The eye irritation will not regress with the death of larvae, therefore removing larvae from the conjunctiva is essential. In this report, 2 different cases with external ophthamomiyasis are presented.

Keywords: *Ophthalmomyiasis, Oestrus ovis, Conjunctivitis*

** Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Hastalıkları Kliniği, Muğla. **Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıbbi Mikrobiyoloji Kliniği, Muğla.*
Yazışma Adresi: Erhan Özyol, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Hastalıkları Kliniği, Muğla.
e-posta: ozyolerhan@gmail.com
Geliş Tarihi:02.12.2014 Kabul Tarihi: 17.12.2014

Giriş

Miyazis, Diphtera takımındaki bazı sinek larvalarının insan ve hayvan dokularında oluşturduğu infestasyondur. Bu grupta yer alan Oestridae ailesindeki Oestrus ovis larvası dünyadaki en sık rastlanılan oftalmomiyazis etkenidir.[1] *Oestridae* ailesinin yanı sıra *Calliphoridae* ve *Sarcophagidae* ailelerindeki türlerinde insanda miyaz etkeni olabildiği belirtilmektedir.[2] En sık cilt tutulumu izlense de göz, kulak, burun, paranazal sinüsler, intestinal, vajinal ve ürogenital tutulum görülebilmektedir. Göz tutulumu tüm miyazis olgularının %5'ini oluşturmaktadır.[3] Tutulum lokalizasyonuna göre eksternal ve internal oftalmomiyazis olarak sınıflandırılmaktadır. Eksternal oftalmolmomiyazis daha sık görülür ve larvalar genellikle kapak ve konjonktivaya yerleşmektedir. İnternal oftalmomiyazis larvaların globu ve konjonktivayı penetre etmeleri sonucunda daha nadir olarak görülebilir ve iridosiklit, endoftalmi ya da subretinal hemorajiye neden olabilirler.[4]

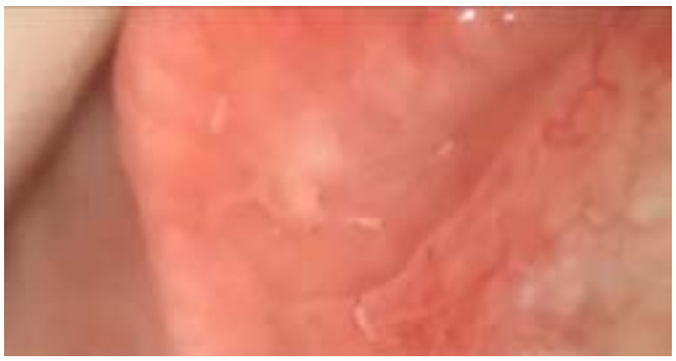
Oftalmomiyazis dünyanın pek çok yerinde görülmesiyle birlikte genellikle az gelişmiş, çiftlik hayvanlarının yaygın olduğu alanlarda daha sık karşılaşılmaktadır. Sporadik olgular Akdeniz ülkeleri, Ortadoğu, Afrika ve Orta Amerika'da daha sık olarak bildirilmektedir.[1,3,5-7] Eksternal oftalmomiyazis klinik olarak viral veya allerjik konjonktivit benzeri tablo ve punktat keratopatiye neden olabilmektedir. Hastalar genellikle gözde yabancı cisim hissi, kızarıklık, sulanma, kaşıntı, ağrı gibi şikayetlerle başvurmaktadırlar.

Bu çalışmada Oestrus ovis larvalarıyla infestasyon sonrası değerlendirilen 2 gün arayla polikliniğe başvuran 2 farklı olgu sunulmaktadır.

Olgu 1

Kırkbeş yaşında kadın hasta sağ gözünde yabancı cisim hissi, sulanma, kızarıklık, ağrı şikayeti ile başvurdu. Hastanın öyküsünde şikayetlerinin ağaçtan meyve toplarken başladığı öğrenildi. Oftalmolojik muayenesinde görmesi sağ gözde 0,8, sol gözde tam düzeyindeydi. Kapak ve konjonktiva muayenesinde sağ bulber ve kapak konjonktivasının hiperemik olduğu ve serbest ya da müköz sekresyon üzerine tutunmuş çok sayıda hareketli larvalar izlendi (Resim 1). Sol korneada punktat boyanma izlendi, ön kamara sakindi. Diğer gözde oftalmolojik muayene doğaldı. Topikal anestezik damla sonrasında kapaklar ters çevrilerek forniksler dikkatli bir şekilde incelendi. Hastanın sağ gözünden 11 adet larva penset yardımıyla parçalanmadan tek tek çıkarıldı. Topikal antibiyotikli ve steroidli damla ile antihistaminik damla verilerek hasta ertesi gün kontrole çağrıldı. Kontrolde başka larva izlenmedi ve hastanın yabancı cisim hissi şikayetinin geçtiği öğrenildi. Bir hafta

sonraki kontrolde hastanın hiç şikayeti yoktu, kornea ve konjonktiva muayenesi ise doğaldı. Hastadan çıkartılan larvaların mikrobiyolojik incelemesinde birinci evre Oestrus ovis larvası tespit edildi (Resim 2).

Resim 1: Kapak konjonktivası ve fornikste yerleşimli larvalar

Resim 2: Birinci evre Oestrius ovis larvası

Olgu 2

Otuzyedi yaşında kadın hasta sol gözüne sinek çarpması sonrasında başlayan batma, sulanma, kızarıklık, kaşıntı şikayeti ile polikliniğe başvurdu. Yapılan oftalmolojik muayenede hastanın sağ ve sol gözünde görmesi tam düzeyindeydi. Biyomikroskopik muayenede sol göz konjonktivasında hiperemi, konjonktiva ve forniks yerleşimli hareketli larvalar izlendi (Resim 3). Kornea ve ön segment muayenesi doğaldı. Topikal anestezik damla sonrasında 8 adet larva penset yardımıyla parçalanmadan çıkarıldı. Antibiyotikli ve steroidli damla ile antihistaminik damla verilerek bir gün sonra kontrole çağrıldı. Kontrolde hastanın şikayetlerinin geçtiği öğrenildi. Yapılan biyomikroskopik muayenede başka larva izlenmedi. Bir hafta sonraki kontrolde oftalmolojik muayenesi normal olan hastanın şikayeti olmadığı öğrenildi.

Resim 3: Konjonktiva üzerinde serbest larvalar

Tartışma

Sıklıkla Oestrus ovis'in neden olduğu eksternal oftalmomiyazis ülkemizde nadir de olsa karşılaşılabilen, tanısı dikkatli oftalmolojik muayene ile konulabilen paraziter bir hastalıktır. Oestrus ovis'in erişkin formu olan siyah-kahverengi renkte miyaz sineğinin doğal konakları koyun, keçi, sığır, at, geyik ve kemirgenlerdir. Oestrus ovis larvaları, koyun ve keçilerin nazal boşlukları, frontal ve maksillar sinüslerinde olgunlaşmakta ve insanlarda enfestasyon rastlantısal olarak sineklerin uçarken larvaları göze püskürtmesi ile oluşmaktadır.[5]

Bildirilen oftalmomiyazis olguların büyük çoğunluğu tropikal ve subtropikal iklimlerde, ilkbahar ve yaz aylarında özellikle hayvancılıkla ya da çiftçilikle uğraşan kişilerde görülmüştür.[6] Ülkemizde ise özellikle bahar ve yaz aylarında görülen az sayıda sporadik olgu bildirilmiştir.[7-9]

Eksternal oftalmomiyazis olgularında sinek larvalarının gözle teması gözde yanma, kaşıntı, hareketli yabancı cisim hissi, fotofobi, sulanma gibi şikayetlere neden olabilir. Kapaklarda şişme, folliküler konjonktivit ve punktat keratopatiye yol açabilir. Konjonktivayı penetre edip orbital oftalmomiyazis ve selülit tablosuna yol açabilir. Oestrus ovis larvalarının, gözde mukus hipersekresyonu ile birlikte güçlü bir enflamasyon yarattığı ve enflamasyonda makrofajların önemli rolü olduğu bildirilmektedir. Parazitle enfeste konaklarda, monosit derive makrofajlardan salınan nitrik oksitin mikrovasküler permeabiliteyi arttırarak doku hasarına neden olduğu belirtilmektedir.[10]

Tanıda biyomikroskopik muayenede 0,8-1,3 mm boyutlarında hareketli larvaların görülmesi yol göstericidir. Larvalar sıklıkla fornikslere doğru ilerlerler bu nedenle kapakların iyice çevrilerek fornikslerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Konjonktiva yerleşimli bu larvalar birinci evreden ileri gidemez ve kendiliğinden ölürler. Ancak larvaların ölmesi ile gözdeki iritasyon gerilemeyeceğinden larvaların konjonktivadan temizlenmesi önemlidir. Mikrobiyolojik incelemede translüsen, etrafında yaka şeklinde çift sıralı dikenleri olan ve koyu renkli kıvrık ağız çengelleri olan birinci evre Oestrus ovis larvaları izlenmektedir. Larvaların patolojik incelemesi ile tür düzeyinde kesin tanı konulabilmektedir. Tür tayini bazı sinek larva türlerinin daha derine invaze olma özelliğinden dolayı önem taşı-

maktadır.[4] Tedavide larvaların çıkartılması, antibiyotikli, steroidli ve antihistaminik damlaların kullanılması ve takipte semptom ve bulguların izlenmesi önemlidir. Konjonktivanın irigasyonu larvaların temizlenmesinde yeterli değildir çünkü larvalar ağızlarındaki ve segmentlerindeki kancalarıyla konjonktivaya tutunurlar. Korunmada çiftlik hayvanları ile yakın temastan kaçınmak önemlidir. Oftalmomiyazis konjonktiviti özellikle şüpheli temas öyküsü olan konjonktivitli olgularda ayırıcı tanıda yer almalıdır.

Kaynaklar

1. Cameron JA, Shoukrey NM, al-Garni AA. Conjunctival ophthalmomyiasis caused by the sheep nasal botfly (Oestrus ovis). Am J Ophthalmol 1991;112:331-4.
2. Sreejith RS, Reddy AK, Ganeshpuri SS, Garg P. Oestrus ovis ophthalmomyiasis with keratitis. Indian J Med Microbiol 2010;28:2-399-402.
3. Narayan S, Jayaprakash K. Incidence of ocular myiasis due to infection with the larva of Oestrus ovis (Oestridae Diptera). Indian J Ophthalmol 1991;39:176-8.
4. Balasubramanya R, Pushker N, Bajaj MS, Rani A. Massive orbital and ocular invasion in ophthalmomyiasis. Can J Ophthalmol 2003;38:297-8.
5. Mohsen M, Hosseini K. External ophthalmomyiasis caused by sheep botfly (Oestrus ovis) larva: a report of 8 cases. Arch Iran Med 2004;7:136-9.
6. Abdellatif MZ, Elmazar HM, Essa AB. Oestrus ovis as a cause of red ye in Aljabal Algharbi, Libya. Middle east Afr J Ophthalmol 2011;18:305-8.
7. Gözüm N, Kir N, Ovali T. Internal ophthalmomyiasis presenting as endophthalmitis associated with an intraocular foreign body. Ophthalmic Surg Lasers Imaging 2003;34:472-4.
8. Yar K, Özcan AA, Koltaş İS. External ophthalmomyiasis: case reports. T Parazitol Derg 2011;35:224-6.
9. Köksal M, Altun S, Bayer H. Nadir Bir Konjonktivit: Eksternal oftalmomiyazis. T J Ophthalmol 2014;44:316-8.
10. Tabouret G, Vouldoukis I, Duranton C, et al. Oestrus ovis (Diptera: Oestridae): effects of larval excretory/secretory products on nitric oxide production by murine RAW 264.7 macrophages. Parasite Immunol 2001;23:111-9.